

USTAWA

z dnia 2011 r.

o zmianie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników

Art. 1. W ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027, z późn. zm.¹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 74 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Do ubezpieczenia zdrowotnego osób objętych ubezpieczeniami społecznymi lub ubezpieczeniem społecznym rolników oraz wymienionych w art. 75 i 76 stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące zasad, trybu i terminu zgłaszania do ubezpieczenia społecznego lub do ubezpieczenia społecznego rolników, z zastrzeżeniem art. 77 i 84 ust. 4.”;

2) art. 78 otrzymuje brzmienie:

„Art. 78. Na wniosek ministra właściwego do spraw finansów publicznych albo ministra właściwego do spraw zdrowia kontrolę w zakresie realizacji zadań ubezpieczenia zdrowotnego określonych przepisami ustawy przeprowadza:

- 1) minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych;
- 2) minister właściwy do spraw rozwoju wsi w Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.”;

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2008 r. Nr 216, poz. 1367, Nr 225, poz. 1486, Nr 227, poz. 1505, Nr 234, poz. 1570 i Nr 237, poz. 1654, z 2009 r. Nr 6, poz. 33, Nr 22, poz. 120, Nr 26, poz. 157, Nr 38, poz. 299, Nr 92, poz. 753, Nr 97, poz. 800, Nr 98, poz. 817, Nr 111, poz. 918, Nr 118, poz. 989, Nr 157, poz. 1241, Nr 161, poz. 1278 i Nr 178, poz. 1374, z 2010 r. Nr 50, poz. 301, Nr 107, poz. 679, Nr 125, poz. 842, Nr 127, poz. 857, Nr 165, poz. 1116, Nr 182, poz. 1228, Nr 205, poz. 1363, Nr 225, poz. 1465, Nr 238, poz. 1578 i Nr 257, poz. 1723 i 1725 oraz z 2011 r. Nr 45, poz. 235, Nr 73, poz. 390, Nr 81, poz. 440, Nr 106, poz. 622, Nr 112, poz. 654, Nr 113, poz. 657, Nr 122, poz. 696, Nr 138, poz. 808, Nr 149, poz. 887, Nr 171, poz. 1016, Nr 205, poz. 1203 i Nr 232, poz. 1378.

3) w art. 80 po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne osób, o których mowa w art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. b oraz pkt 34, stanowi kwota dochodu w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych albo przepisów o ryczałcie od przychodów ewidencjonowanych i karcie podatkowej.”;

4) w art. 81 ust. 11 otrzymuje brzmienie:

„11. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy sposób ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne rolników prowadzących działalność w zakresie działań specjalnych produkcji rolnej oraz osób pobierających emeryturę lub rentę rolniczą, a także terminy i tryb ich opłacania, uwzględniając potrzebę zapewnienia terminowego opłacania składek.”;

5) w art. 84 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Składka na ubezpieczenie zdrowotne osób, o których mowa w art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. b oraz pkt 34, jest opłacana od pierwszego dnia miesiąca, w którym złożono zgłoszenie do ubezpieczenia w trybie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników, do ostatniego dnia miesiąca, w którym ustały okoliczności uzasadniające podleganie ubezpieczeniu zdrowotnemu.”;

6) w art. 86:

a) ust. 2a otrzymuje brzmienie:

„2a. Składki na ubezpieczenie zdrowotne osób, o których mowa w ust. 1 pkt 2-15, a także osób, którym przyznano renty na podstawie przepisów o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz członków ich rodzin, jak również osób, które utraciły wzrok w wyniku działań wojennych w latach 1939–1945 lub eksplozji niewypałów i niewybuchów pozostałych po tych działaniach, otrzymujących dochody z tytułu emerytury lub renty zwolnione z podatku dochodowego od osób fizycznych na podstawie odrębnych przepisów są finansowane z budżetu państwa.”;

b) uchyla się ust. 6.

Art. 2. W ustawie z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2008 r. Nr 50, poz. 291, z późn. zm.²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 36:

a) w ust. 1 pkt 9 otrzymuje brzmienie:

"9) wymierzania i pobierania składek na ubezpieczenie zdrowotne;"

b) uchyla się ust. 1a.

2) w art. 78:

a) w ust. 1 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) ubezpieczeń zdrowotnych, w zakresie określonym odrębnymi przepisami;"

b) w ust. 2 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) z dotacji z budżetu państwa przeznaczonej na składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane na podstawie przepisów odrębnych.".

Art. 3. 1. Kwota składek na ubezpieczenie zdrowotne osób, o których mowa w art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. b i pkt 34 ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, za styczeń 2012 r. wynosi 155 167 166 zł.

2. Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego przekazuje do Narodowego Funduszu Zdrowia składki, o których mowa ust. 1, w terminie do dnia 15 lutego 2012 r.

Art. 4. 1. Od dnia 1 lutego 2012 r. do dnia 31 grudnia 2012 r.:

1) podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne osób, o których mowa w art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. b oraz pkt 34 ustawy, o której mowa w art. 1, stanowi kwota 33,4 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w czwartym kwartale roku poprzedniego, włącznie z wypłatami z zysku, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”;

2) składkę na ubezpieczenie zdrowotne osób, o których mowa w pkt 1:

a) w gospodarstwach rolnych o powierzchni poniżej 6 hektarów przeliczeniowych użytków rolnych, opłaca Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego,

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2008 r. Nr 67, poz. 411, Nr 70, poz. 416, Nr 180, poz. 1112, Nr 227, poz. 1505, Nr 228, poz. 1507 i Nr 237, poz. 1654 i 1656, z 2009 r. Nr 69, poz. 595, Nr 79, poz. 667 i Nr 97, poz. 800 oraz z 2011 r. Nr 106, poz. 622 i Nr 149, poz. 887.

b) w gospodarstwach rolnych o powierzchni od 6 do 15 hektarów przeliczeniowych użytków rolnych, opłaca rolnik w wysokości 18 zł za każdego ubezpieczonego i Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego – pozostałą część składki,

c) w gospodarstwach rolnych o powierzchni powyżej 15 hektarów przeliczeniowych użytków rolnych, opłaca rolnik w wysokości 36 zł za każdego ubezpieczonego i Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego – pozostałą część składki.

2. Rolnik oraz Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego są obowiązani, bez uprzedniego wezwania, opłacić i rozliczyć opłacane w swojej części składki na ubezpieczenie zdrowotne za każdy miesiąc kalendarzowy, w terminie do dnia 15. dnia następnego miesiąca, w trybie przewidzianym dla składek na ubezpieczenie społeczne rolników.

3. Rolnik jest obowiązany zawiadomić Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego o zmianach mających wpływ na podleganie ubezpieczeniu zdrowotnemu oraz wysokość składek na to ubezpieczenie w terminie 14 dni od dnia wystąpienia tych zmian.

4. Wysokość składki uwzględniająca zmiany, o których mowa w ust. 4, obowiązuje począwszy od następnego miesiąca kalendarzowego po miesiącu, w którym zmiany zostały zgłoszone.

5. Wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne osób, o których mowa w ust. 1, dokonuje się na podstawie ewidencji będącej w posiadaniu Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, aktualizowanej na podstawie złożonego przez rolnika oświadczenia o wielkości gospodarstwa rolnego.

6. Do ubezpieczenia, o którym mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy art. 79, art. 87 ust. 3, ust. 4 – 12, art. 88 – 91 i art. 93 – 95 ustawy, o której mowa w art. 1, oraz art. 84 ust. 4 ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 5. 1. Jeżeli kwota składek na ubezpieczenie zdrowotne za dany miesiąc 2012 roku opłaconych zgodnie z art. 3 jest niższa od kwoty wynoszącej 155 167 166 zł, Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego opłaca dodatkowe składki na ubezpieczenie zdrowotne tych osób, za ten miesiąc, w łącznej wysokości wynoszącej różnicę tych kwot.

2. Jeżeli kwota składek na ubezpieczenie zdrowotne za dany miesiąc 2013 roku i 2014 roku opłaconych przez ubezpieczonych, o których mowa w art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. b oraz pkt 34 ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jest niższa od kwoty

wynoszącej 155 167 166 zł, Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego opłaca dodatkowe składki na ubezpieczenie zdrowotne tych osób, za ten miesiąc, w łącznej wysokości wynoszącej różnicę tych kwot.

Art. 6. Składki na ubezpieczenie zdrowotne, o których mowa w art. 3 i 4, w części opłacanej przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, oraz dodatkowe składki, o których mowa w art. 5, są finansowane z budżetu państwa.

Art. 7. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 lutego 2012 r.

UZASADNIENIE

Projekt ustawy o zmianie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych stanowi realizację orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego z dnia 26 października 2010 r., sygn. Akt K 58/07 (Dz. U. z 2010 r. Nr 205, poz. 1363).

W wyroku tym Trybunał Konstytucyjny orzekł o niezgodności art. 86 ust. 2 w związku z art. 86 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027, z późn. zm.) z art. 32 ust. 1 w związku z art. 84 i art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, w zakresie w jakim wskazany przepis ustawy określa zobowiązanie budżetu państwa do finansowania składek na ubezpieczenie zdrowotne wszystkich wskazanych w nim rolników i ich domowników, podlegających ubezpieczeniu społecznemu rolników z mocy ustawy, prowadzących działalność rolniczą bez względu na wysokość osiągniętych przez nich przychodów.

Przepis art. 86 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, we wskazanym powyżej zakresie, traci moc obowiązującą z upływem piętnastu miesięcy od dnia ogłoszenia wyroku w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej, tj. z dniem 4 lutego 2012 r.

Zgodnie z art. 86 ust. 2 ww. ustawy, składki na powszechne ubezpieczenie zdrowotne:

- 1) rolników i ich domowników w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników,
- 2) rolników i ich domowników, którzy nie podlegają ubezpieczeniu społecznemu rolników z mocy ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, niepodlegających obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego na podstawie pkt 1-33 i 35 ustawy

z wyjątkiem rolników prowadzących działy specjalne produkcji rolnej, finansowane są z budżetu państwa. Składki te finansowane są z budżetu państwa w stosunku do powyższych osób niezależnie od ich statusu materialnego.

W ocenie Trybunału Konstytucyjnego rozpatrywana grupa adresatów norm zawartych w art. 86 ust. 2 ww. ustawy „(...) *nie jest grupą jednorodną, mającą wspólną cechę istotną, która uzasadniałaby ich jednolite traktowanie przy prawnym uregulowaniu ich obowiązku opłatowego w zakresie ubezpieczenia zdrowotnego. Finansowanie z budżetu państwa składek na*

ubezpieczenie zdrowotne osób niejednokrotnie bardzo zamożnych tylko dlatego, że są one rolnikami nie znajduje natomiast rzeczowego uzasadnienia. Rolnicy ci powinni być potraktowani w taki sam sposób jak pozostali ubezpieczeni osiągający dochody z tytułu działalności zarobkowej”.

Poza zakresem zaskarżenia pozostawała w niniejszej sprawie sama zasada, iż rolnicy sami nie płacą składki na ubezpieczenie zdrowotne i że koszty tego ubezpieczenia są pokrywane ze środków publicznych za pośrednictwem Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS). W skardze będącej przedmiotem rozpatrzenia przez Trybunał Konstytucyjny nie zakwestionowano samego finansowania składek na ubezpieczenie zdrowotne ze środków publicznych (co występuje nie tylko w stosunku do rolników); nie zakwestionowano także systemu ubezpieczenia społecznego rolników, opartego o instytucje KRUS, ani okoliczności, że w stosunku do rolników (z wyjątkiem osiągających dochodów z działów specjalnych produkcji rolnej) składki na ubezpieczenie zdrowotne opłaca KRUS. Zastrzeżenia dotyczyły wyłącznie sytuacji, że wszyscy rolnicy, także ci, którzy charakteryzują się zdolnością opłacenia składki, korzystają z jednolitego statusu: osób objętych dyspozycją art. 86 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (i wymienionych w art. 86 ust. 1 pkt 2-15), za które składki na ubezpieczenie zdrowotne są pokrywane ze środków publicznych.

W wykonaniu ww. wyroku Trybunału Konstytucyjnego, w niniejszym projekcie zaproponowano dwa rozwiązania:

- 1) rozwiązanie docelowe w zakresie podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne rolników, polegające na naliczeniu składki od faktycznie uzyskiwanego przez ubezpieczonego dochodu w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych albo przepisów o ryczałcie od przychodów ewidencjonowanych i karcie podatkowej;
- 2) rozwiązanie przejściowe na 2012 rok, polegające na uzależnieniu wysokości opłacanej składki na ubezpieczenie zdrowotne od wielkości gospodarstwa rolnego, który prowadzą lub pracują w nim rolnicy lub domownicy, o których mowa w art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. b ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Wprowadzenie rozwiązania docelowego, o którym mowa w pkt 1, wymagać będzie istotnej przebudowy systemu podatkowego oraz zmian w ustawie o podatku dochodowym od osób

fizycznych oraz ustawie o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne. Zmiany te są przygotowywane równoległe do przedmiotowej ustawy.

Z tego też powodu rozwiązanie to zacznie obowiązywać od 1 stycznia 2013 r. Do tego czasu w odpowiednich przepisach prawa podatkowego wprowadzone zostaną mechanizmy pozwalające na identyfikację dochodu ww. ubezpieczonych, które będą stanowić podstawę obciążenia składką na ubezpieczenie zdrowotne.

Z uwagi na fakt, iż wyrok Trybunału Konstytucyjnego sygn. akt K 58/07 wejdzie w życie z dniem 4 lutego 2012 r., oraz mając na uwadze, że ww. zmiany podatkowe nie zaczną obowiązywać od roku 2012 (z uwagi na konieczność ich ogłoszenia do 30 listopada roku poprzedzającego rok podatkowy, w który dane zmiany mają po raz pierwszy obowiązywać) należało stworzyć rozwiązanie przejściowe na 2012 r. W rozwiązaniu zaproponowanym w art. 3 projektu ustawy, zakres obciążenia rolników (domowników) składką na ubezpieczenie zdrowotne, a przez to także wielkość udziału państwa w sfinansowaniu tym osobom składki na ubezpieczenie zdrowotne zależeć będzie od wielkości prowadzonego gospodarstwa rolnego. Składka ta w całości będzie finansowana przez budżet państwa wobec ubezpieczonych w gospodarstwach rolnych nieprzekraczających powierzchni 6 hektarów przeliczeniowych użytków rolnych. Rolnicy w gospodarstwach powyżej 6 a poniżej 15 hektarów przeliczeniowych użytków rolnych opłacać będą składkę w wysokości 18 zł za każdego ubezpieczonego, zaś rolnicy w gospodarstwach rolnych powyżej 15 hektarów przeliczeniowych użytków rolnych opłacać będą składkę w wysokości 36 zł. za każdego ubezpieczonego. Obciążenie w wysokości 36 zł jest porównywalne z faktycznym obciążeniem składką osoby prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą.

Stopa procentowa składki na ubezpieczenie zdrowotne dla ww. kategorii ubezpieczonych będzie wynosić tyle samo co dla wszystkich innych kategorii ubezpieczonych (9% podstawy wymiaru składki – art. 79 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych), przy czym podstawą wymiaru składki w 2012 r. będzie określony ustawowo procent przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia. Rozwiązanie przejściowe obowiązywać będzie do dnia 31 grudnia 2012 r.

Całkowite uzależnienie składki zdrowotnej od uzyskiwanych dochodów w pełni zrealizuje zasadę sprawiedliwości. Jest to, bowiem rozwiązanie, które funkcjonuje systemowo wobec większości

kategoriі osób ubezpieczonych, których wielkość partycypacji w powszechnym systemie ubezpieczenia zdrowotnego (a przez to w nakładach na opiekę zdrowotną finansowaną ze środków publicznych) uzależniona jest od statusu materialnego, wysokości uzyskiwanego dochodu. Takie rozwiązanie docelowe realizuje zasadę równego traktowania, jeśli chodzi o obowiązek finansowania składki (co było podnoszone we wniosku Rzecznika Praw Obywatelskich do Trybunału Konstytucyjnego).

Z uwagi na fakt, iż w istocie zdolności dochodowe rolników (domowników) i ich status materialny zależą od wielkości prowadzonego gospodarstwa rolnego, w projekcie dokonano wskazanego powyżej podziału, projektując rozwiązanie na 2012 r. W 2012 r. część składki w poszczególnych gospodarstwach rolnych będzie finansowana przez ubezpieczonego, część zaś pozostanie finansowana z budżetu państwa..

Odnosząc się do projektowanego w niniejszej ustawie rozwiązania docelowego, zawartego w art. 1 pkt 3 projektowanej ustawy, wskazać należy, iż Trybunał Konstytucyjny stwierdził też, że nierówne traktowanie podmiotów podobnych nie zawsze musi oznaczać dyskryminację lub uprzywilejowanie, a w konsekwencji niezgodność z art. 32 ust. 1 czy też z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (wyrok z 12 maja 1998 r., sygn. U 17/97, OTK ZU nr 3/1998, poz. 34). Konieczna jest ocena kryterium, na podstawie którego dokonano zróżnicowania, bo wszelkie odstępstwo od nakazu równego traktowania podmiotów podobnych musi zawsze znajdować podstawę w przekonujących argumentach. Kryterium to winno pozostawać w związku z innymi wartościami, zasadami czy normami konstytucyjnymi, uzasadniającymi odmienne traktowanie podmiotów podobnych (np. orzeczenie z 23 października 1995 r., sygn. K 4/95, OTK w 1995 r., cz. II, poz. 31, s. 93). Różnicowanie sytuacji prawnej podmiotów podobnych ma znacznie większe szanse uznania za zgodne z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli pozostaje w zgodzie z zasadami sprawiedliwości społecznej lub służy urzeczywistnieniu tych zasad. Zostaje ono natomiast uznane za niekonstytucyjną dyskryminację (uprzywilejowanie), jeżeli nie znajduje podtrzymania w tej zasadzie. Obowiązek opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne w ramach ciężarów i świadczeń publicznych wiąże się ściśle z władztwem państwa w sferze finansowej, z jego zadaniami społecznymi i odpowiedzialnością za kształtowanie dochodów państwa. Jak wywiódł Trybunał Konstytucyjny, ustawodawca ma dużą swobodę w wyborze różnych konstrukcji obciążeń publicznoprawnych, przez które ma zapewnić systematyczne gromadzenie dochodów państwa, umożliwiającą realizację wydatków publicznych, wpływanie

na gospodarcze, socjalne i społeczne zachowania osób zobowiązanych do opłacania danin publicznych. Swoboda przysługująca ustawodawcy jest jeszcze większa, gdy kształtuje on system ulg i zwolnień, w szczególności ustawodawca może określać kategorie podmiotów zwolnionych (wyrok z 25 listopada 1997 r., sygn. K 26/97, OTK ZU nr 5-6/1997, poz. 64). Obowiązek wyboru uzasadnionych społecznie i ekonomicznie rozstrzygnięć w zakresie sprawiedliwego rozłożenia ciężaru opłatowego w systemie ubezpieczenia zdrowotnego finansowanego ze środków publicznych spoczywa na ustawodawcy.

Zmiany zaproponowane w art. 1 pkt 1, pkt 5 i 6 mają charakter porządkowy, techniczny i wynikają z uchylecia art. 86 ust. 1 i przeniesienia art. 86 ust. 6 do przepisu art. 84 ust. 4 ustawy określonej w art. 1 projektu ustawy.

Zmiany w ustawie o ubezpieczeniu społecznym rolników są konsekwencją projektowanych zmian w ustawie o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Przepis art. 5 projektu ma na celu, aby w latach 2012 - 2014, ze względu na możliwe przejściowe problemy z prawidłowym zafunkcjonowaniem nowego modelu poboru składki bądź (w odniesieniu do rozwiązania docelowego) wykazanie przez rolników ograniczonych dochodów wynikających z przyjętego sposobu ewidencjonowania kosztów prowadzonej działalności, była możliwość zapewnienia przychodów Narodowego Funduszu Zdrowia w tym zakresie na poziomie z roku 2011.

W związku z koniecznością zagwarantowania prawidłowej realizacji zadań ubezpieczenia zdrowotnego m.in. przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (lecz również przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych), niniejszy projekt wypełnia istotną lukę, która dotychczas funkcjonowała w zakresie możliwości zlecenia ministrowi właściwemu do spraw rozwoju wsi (odpowiednio ministrowi właściwemu do spraw zabezpieczenia społecznego) przeprowadzenia kontroli w ww. zakresie. Zgodnie z proponowanym rozwiązaniem, uprawnieniem takim będzie dysponował również minister właściwy do spraw zdrowia.

Projekt regulacji nie wymaga notyfikacji w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597).

Ocena Skutków Regulacji

1. Podmioty, na które oddziałują projektowane regulacje

Projekt ustawy swoim zakresem wywiera wpływ na rolników i ich domowników, prowadzących gospodarstwa rolne. Zmiana podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne powodująca zwiększenie nakładów na ochronę zdrowia ma wpływ również na świadczeniobiorców, świadczeniodawców i Narodowy Fundusz Zdrowia.

2. Konsultacje społeczne

Projekt został przesłany do konsultacji ze związkami zawodowymi rolników indywidualnych, tj. Niezależnemu Samorządnemu Związkowi Zawodowemu Rolników Indywidualnych „Solidarność”, Związkowi Zawodowemu Rolnictwa „Samoobrona” oraz Krajowemu Związkowi Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych. Projekt ustawy zostanie również skonsultowany z organizacjami pracodawców: Pracodawcami Rzeczypospolitej Polskiej, Polską Konfederacją Pracodawców Prywatnych Lewiatan, Związkiem Rzemiosła Polskiego, Business Center Club.

Projekt ustawy – stosownie do przepisów ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.) – został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Zdrowia. Wyniki konsultacji społecznych zostaną omówione po ich zakończeniu.

Projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji zgodnie z § 11a uchwały nr 49 Rady Ministrów z dnia 19 marca 2002 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. Nr 13, poz. 221, z późn. zm.).

3. Wpływ regulacji na dochody i wydatki budżetu oraz sektora publicznego

Niniejszy projekt ustawy zakłada dwa rozwiązania:

- a) rozwiązanie docelowe w zakresie podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne rolników, polegające na naliczeniu składki od faktycznie uzyskiwanego przez rolnika lub domownika dochodu w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych;

- b) rozwiązanie przejściowe na 2012 rok, polegające na uzależnieniu wysokości opłacanej składki na ubezpieczenie zdrowotne od wielkości gospodarstwa rolnego, który prowadzi lub pracują w nim rolnicy lub domownicy, o których mowa w art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. b ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Wprowadzenie rozwiązania docelowego, o którym mowa w lit. a spowoduje zmniejszenie wydatków budżetu państwa na składki na ubezpieczenie zdrowotne rolników. Porównując do wydatków zaplanowanych w tym zakresie w ustawie budżetowej na 2011 r., w 2013 r. wysokość ta może wynieść ok. 700 mln zł, w 2014 r. – 1,8 mld zł, natomiast od 2015 r. -całość obecnie ponoszonych wydatków, czyli ponad 1 mld 862 mln zł.

Odnosząc się do rozwiązania przejściowego dotyczącego 2012 r. należy wskazać, iż wysokość wydatków budżetu państwa w tym zakresie planuje się w granicach określonych w art. 86 ust. 2a ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Jednocześnie, mając na uwadze, że część składki na ubezpieczenie zdrowotne w tym zakresie zostanie sfinansowana przez ubezpieczonych planuje się, że w 2012 r. wpływy do Narodowego Funduszu Zdrowia w tym zakresie byłyby wyższe o ok. 140 mln zł. Wyliczenia te przeprowadzono przyjmując rozwiązania z niniejszego projektu ustawy oraz zakładając następujące wartości:

- 1) poziom przeciętnego wynagrodzenia 3624 zł;
- 2) liczba ubezpieczonych w gospodarstwach rolnych < 6 hap - 980 663;
- 3) liczba ubezpieczonych w gospodarstwach rolnych od 6 hap do 15 hap - 357 394;
- 4) liczba ubezpieczonych w gospodarstwach rolnych > 15 hap - 213 002.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy

Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na rynek pracy.

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Projekt nie będzie miał wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny

Projekt nie będzie miał wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

7. Wpływ regulacji na ochronę zdrowia

Projekt nie będzie miał bezpośredniego wpływu na ochronę zdrowia. Możliwe urealnienie podstawy wymiaru składki dla rolników i ich domowników w konsekwencji może zwiększyć wpływy do Narodowego Funduszu Zdrowia, a przez to zwiększyć nakłady na system opieki zdrowotnej i dostępność do tych świadczeń opieki zdrowotnej.

8. Wpływ regulacji na warunki życia ludności

Wejście w życie regulacji nie będzie mieć wpływu na warunki życia ludności.

9. Zgodność z prawem Unii Europejskiej

Projekt nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.